

ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาโครงการการศึกษา
สำหรับบุคลากรประจำการ เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ในวิทยาลัยครู สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์

นายภาคี วงษ์พานิชย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการศึกษาออกโรงเรียน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-582-886-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018948 11786987X

OPINIONS OF ADMINISTRATORS, INSTRUCTORS AND STUDENTS
IN THE IN-SERVICE TRAINING PROJECT CONCERNING
THE EDUCATIONAL ENVIRONMENT OF TEACHER COLLEGES
IN RATTANAKOSIN UNITED COLLEGES.

Mr. Pakee Wongpanich

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Non-Formal Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1993

ISBN 974-582-886-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาโครงการ
การศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม
ทางการศึกษาในวิทยาลัยครู สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์

โดย

นายภาณี วงษ์พานิชย์

ภาควิชา

การศึกษานอกโรงเรียน

อาจารย์ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์ ดร. รัตนา พุ่มไพศาล

รองศาสตราจารย์ ดร. ดิลก บุญเรืองรอด

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วิษกรชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อรพันธ์ วิบูลย์พันธ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ศาสตราจารย์ ดร. รัตนา พุ่มไพศาล)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ดิลก บุญเรืองรอด)

..... กรรมการ
(อาจารย์ พิภพ กาญจนะ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. เกียรติวรรณ อมาตยกุล)

ภาคี วงษ์พานิชย์ : ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาโครงการ
การศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยครู
สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ (OPINIONS OF ADMINISTRATORS, INSTRUCTORS AND
STUDENTS IN THE IN-SERVICE TRAINING PROJECT CONCERNING THE
EDUCATIONAL ENVIRONMENT OF TEACHER COLLEGES IN RATTANAKOSIN
UNITED COLLEGES) อ.ที่ปรึกษา : ศ.ดร.รัตนา พุ่มไพศาล , รศ.ดร.คิลก
บุญเรืองรอด, 257 หน้า ISBN 974-582-886-6

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์
และนักศึกษาโครงการการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาใน
วิทยาลัยครู สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ 5 ด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร
ด้านการบริการ กับด้านเนื้อหาและหลักสูตร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ประกอบด้วยผู้บริหารจำนวน 62 คน อาจารย์จำนวน 112 คน และนักศึกษา
โครงการการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการในวิทยาลัยครู สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ จำนวน 289 คน
รวมทั้งสิ้น 463 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบ
รายการ (Check List) ตอนที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) สถิติที่ใช้ คือ
ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการ
เปรียบเทียบพหุคูณด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe)

ผลการวิจัย ปรากฏว่า ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาโครงการการศึกษาสำหรับบุคลากร
ประจำการมีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยครู
เกือบทุกด้านยกเว้นด้านการเรียนการสอนที่ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษามีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับ
มาก

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาโครงการการศึกษาสำหรับ
บุคลากรประจำการ พบว่า ผู้บริหารกับนักศึกษาและอาจารย์กับนักศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นรายชื่อทั้ง 5 ด้าน โดยผู้บริหารและอาจารย์มีความคิดเห็นด้วยมาก
กว่านักศึกษาในด้านกายภาพ ด้านการเรียนการสอนและด้านการบริการ ส่วนนักศึกษามีความคิดเห็นด้วย
มากกว่าอาจารย์ในด้านการบริหารกับด้านเนื้อหาและหลักสูตร สำหรับความคิดเห็นของผู้บริหารกับ
อาจารย์ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะในด้านการบริหาร
โดยผู้บริหารมีความคิดเห็นด้วยมากกว่าอาจารย์

ภาควิชา การศึกษานอกโรงเรียน
สาขาวิชา การศึกษานอกระบบโรงเรียน
ปีการศึกษา 2535

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C144386 : MAJOR NON-FORMAL EDUCATION

KEY WORD:

EDUCATIONAL ENVIRONMENT/RATTANAKOSIN UNITED COLLEGES
PAKEE WONGPANICH : OPINIONS OF ADMINISTRATORS, INSTRUCTORS AND
STUDENTS IN THE IN-SERVICE TRAINING PROJECT CONCERNING THE
EDUCATIONAL ENVIRONMENT OF TEACHER COLLEGES IN RATTANAKOSIN UNITED
COLLEGES. THESIS ADVISOR : PROF. RATANA POOMPASAL, Ph.D.,
ASSO.PROF.DILOK BUNRUANGROD Ph.D., 257 pp. ISBN 974-582-886-6

The purpose of this project were to study and compare the opinions of administrators, instructors and students in the In-Service Training Project concerning the educational environments of teacher colleges in Rattanakosin United Colleges which included 5 aspects : the physical environment, the learning and teaching environment, the administrative environment, the services and the content of subjects and curriculum environment.

The samples used in the study included 62 administrators, 112 instructors and 289 students in the In-Service Training Project of the Rattanakosin United Colleges. The total of 463 questionnaires were sent out, each of them composed of two parts : the first part was in the checklist type and another was in the rating scale type.

The data were statistically analyzed in terms of percentages, means, standard deviations, one-way analysis of variance and Scheffe's multiple comparison method.

The result showed that the administrators, instructors and students in the In-Service Training Project expressed the opinions concerning in the educational environment at the middle degree in almost all of the aspects, only the learning and teaching aspect they expressed in the high degree.

When the opinions of administrators, instructors and students in the In-Service Training Project were compared, it was found that there were significantly difference at .05 of all 5 aspects. The administrators and instructors had more agreement than students in aspects of physical, learning and teaching, and services; while students had more agreement than instructors in aspects of administration, content of subjects and curriculum. For the opinions of administrators and instructors were significantly difference at .05 only in aspect of administrators which administrators had more agreement than instructors.

ภาควิชา..... การศึกษานอกโรงเรียน.....

สาขาวิชา..... การศึกษานอกระบบโรงเรียน.....

ปีการศึกษา..... 2535.....

ลายมือชื่อนิติ..... *not certified*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *Prof. Ratana Poompasal*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... *Asso. Prof. Dilok Bunruangrod*.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณา และเอาใจใส่เป็นอย่างดีจากศาสตราจารย์ ดร.รัตนา พุ่มไพศาล และรองศาสตราจารย์ ดร.ติลก บุญเรืองรอด อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งท่านทั้งสองได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยแก้ไขปัญหาต่าง ๆ และเป็นกำลังใจตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกทราบบ้างในความกรุณาของท่านทั้งสองและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ด้วย

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ช่วยกรุณาตรวจแก้ไข และให้คำแนะนำเพื่อความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งท่านอธิการ รองอธิการ หัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าภาควิชา อาจารย์ และนักศึกษาโครงการ การศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการในวิทยาลัยครู สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ทุกท่าน ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์ในวิทยาลัยครู สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ พี่ ๆ และเพื่อน ๆ กองส่งเสริมวิทยฐานะครู กรมการฝึกหัดครู ทุกท่านที่กรุณาให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และให้กำลังใจกับผู้วิจัยตลอดมา

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์สุนทร จริงจิตร หัวหน้าภาควิชาคอมพิวเตอร์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ในภาควิชาคอมพิวเตอร์ทุกท่าน ที่กรุณาให้ความเอื้อเฟื้อและอำนวยความสะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูล จัดพิมพ์เอกสารและวิทยานิพนธ์เป็นอย่างดีตลอดมา

ผู้วิจัยขอขอบคุณของคุณพ่อ คุณแม่ และขอขอบคุณคุณพี่ลาภ วงษ์พานิชย์ ที่คอยให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยตลอดมาจนสำเร็จการศึกษา

ภาคี วงษ์พานิชย์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
รายการตารางประกอบ	ณ
บทที่	
1 บทนำ	
✓ ความ เป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
✓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
✓ สมมติฐานของการวิจัย	6
✓ ขอบเขตของการวิจัย	6
○ ค่าจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาต่อเนื่อง	10
กรมการฝึกหัดครูกับการศึกษาต่อเนื่อง	12
สภาพปัญหาในการจัดโครงการการศึกษาสำหรับบุคลากร	
ประจำการ	18
ความหมายและความสำคัญของสภาพแวดล้อมทางการศึกษา.	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	38
3 ✓ วิธีดำเนินการวิจัย	
การศึกษาและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม	
ทางการศึกษา	45
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	46
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	50
การเก็บรวบรวมข้อมูล	52
การวิเคราะห์ข้อมูล	58

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
สถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม	57
ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และ นักศึกษาโครงการการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการที่มี ต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยครู สหวิทยาลัย รัตนโกสินทร์	64
ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาโครงการการศึกษาสำหรับบุคลากร ประจำการที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยครู สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์	162
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ	
วัตถุประสงค์การวิจัย	181
วิธีการดำเนินการวิจัย	181
การวิเคราะห์ข้อมูล	182
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	183
การอภิปรายผล	218
ข้อเสนอแนะ	230
รายการอ้างอิง	232
ภาคผนวก	240
ประวัติผู้เขียน	257

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา โครงการการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการในวิทยาลัยครู สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์จำแนกตามวิทยาลัยครู	47
2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างของอาจารย์ จำแนกตามวิทยาลัยครู และคณะวิชา.	48
3 จำนวนกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาโครงการการศึกษาสำหรับบุคลากร ประจำการ ระดับปริญญาตรี จำแนกตามวิทยาลัยครู และคณะวิชา ...	49
4 จำนวนร้อยละของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาโครงการ การศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการจำแนกตามเพศ	57
5 จำนวนร้อยละของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาโครงการการศึกษา สำหรับบุคลากรประจำการ จำแนกตามอายุ	58
6 จำนวนร้อยละของผู้บริหาร และอาจารย์โครงการการศึกษาสำหรับ บุคลากรประจำการ จำแนกตามคุณวุฒิทางการศึกษา	59
7 จำนวนร้อยละของผู้บริหาร และอาจารย์โครงการการศึกษาสำหรับ บุคลากรประจำการ จำแนกตามอายุราชการ	60
8 จำนวนร้อยละของนักศึกษาโครงการการศึกษาสำหรับบุคลากร ประจำการ จำแนกตามคุณวุฒิส่งสุดก่อนเข้าศึกษาในโครงการ การศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ	61
9 จำนวนร้อยละของนักศึกษาโครงการการศึกษาสำหรับบุคลากร ประจำการ จำแนกตามสถานที่ทำงาน	62
10 จำนวนร้อยละของลำดับที่ความสำคัญของเหตุผลในการเข้ามาศึกษา ในโครงการการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการของนักศึกษา โครงการการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ	63
11 ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาโครงการการศึกษา สำหรับบุคลากรประจำการในวิทยาลัยครูจันทระเกษม เกี่ยวกับ สภาพแวดล้อมทางการศึกษาด้านกายภาพในวิทยาลัยครูจันทระเกษม ...	64

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
12	67
13	70
14	73
15	76
16	78
17	81
18	84
19	87

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
20	90
21	92
22	95
23	98
24	101
25	104
26	106

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
27	109
28	112
29	115
30	118
31	120
32	123
33	126
34	129

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
35	132
36	134
37	137
38	140
39	143
40	146
41	148
42	151

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
43	154
44	157
45	160
46	163
47	167
48	171
49	174

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
50	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการเปรียบเทียบพหุคูณ ของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาโครงการ การศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทาง การศึกษาด้านเนื้อหาและหลักสูตรในวิทยาลัยครู สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์. 178

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย